

ПРОБЛЕМА СУРЖИКУ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

*Дячук Т.М.,**к.ф.н., доцент,**Туренок Е.О.,**студентка юридичного факультету НАУ*

Як відомо, мова є не тільки способом спілкування. Вона також є засобом пізнання світу, відбиття його в свідомості людини. Різні народи сприймають всесвіт по-своєму, тому в кожній мові є щось оригінальне та неповторне.

Мовна проблема є дійсно дуже актуальною у наш час, та й взагалі ця дилема існувала протягом всієї історії становлення та розвитку української держави. Перш за все, мова мусить відповідати єдиним нормативним стандартам для усіх українців. Адже без цього не може бути ніякого взаємного порозуміння, співробітництва та спілкування громадян однієї країни. Звідси випливає, що мова кожного – це оригінальний почерк, який свідчить про рівень його культури та освіченості. Розуміючи це, наш народ повинен прагнути збагачувати й розвивати українську мову, а уряд - захищати мову свого народу, створювати умови для її вдосконалення та очищення від впливу інших мов. Так, наприклад, у Франції прийнято закони, що передбачають покарання за необґрунтоване вживання запозичень з англійської мови.

Однією з притаманних ознак мовної ситуації в Україні є так званий «суржик». Масове проникнення елементів російської мови в структуру української завдяки тривалому їх контактуванню породило явище українсько-російського мовного суржика – «гібридне українсько-російське мовлення», або «мішану субмову» [1, с. 11]. На жаль, ця суміш із двох мов - мовна хвороба притаманна сьогодні переважній більшості населення України.

Багато лінгвістів відкидають цю «штучно створену мову», звинувачуючи носіїв суржика в утраті національної свідомості, низькій культурі й ледве не в

розумовій відсталості. Так, наприклад, Сербенська О.А. пише про українськоросійське мовлення: «Скалічена мова отупляє людину, зводить її мислення до примітива. Адже мова виражає не тільки думку. Слово стимулює свідомість, підпорядковує її собі, формує» [2, с. 73].

Почути чисту та правильну українську мову в нашій країні можна дуже рідко з уст учених-філологів, артистів, науковців письменників, але, навіть так, не завжди. Це ніби якийсь жарт про те, що скоро вже носіїв високої культури українського мовлення можна буде відносити до «Червоної книги». Зазвичай, наші висловлювання повні порушень мовних норм. Зараз йде мова не тільки про повсякденне спілкування у побуті, а й в офіційних сферах: у радіо- й телепередачах, у виступах депутатів на сесіях Верховної Ради України, у промовах і доповідях, навіть у зверненнях глави держави, людей різного рівня освіченості, враховуючи академіків. Але, більше за все, мене обурюють викладачі, які повинні в першу чергу відстоювати та розповсюджувати чистоту єдиної державної мови. І, як не сумно і не дивно, не всі над цим задумуються.

Покращення усного й писемного мовлення молоді повинно бути пріоритетним завданням не лише загальноосвітньої, а й вищої школи. На думку М. І. Пентилюк, роботу над удосконаленням мовленнєвих умінь і навичок студентів необхідно розглядати в усіх видах мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання, письмо), для успішного здійснення якої варто розвивати спеціальні вміння, пов'язані зі здатністю будувати висловлювання українською мовою, уникаючи помилок інтерферентного характеру [2, с. 79].

Отже, як висновок, можна сказати, що обговорення навколо «нечистої мови» не припиняються і є досить актуальними. Суржик є дуже цікавим об'єктом для дослідників різних сфер. Крім того, він є не лише проблемою лінгвістів, але й сучасної мовної культури та свідомості всього народу. Тому, відповідно, ця проблема вимагає більш широких горизонтів наукового дослідження. Проте, я вважаю, що доки українці не усвідомили належного місця державної мови в Україні, не зрозуміли її значення у державотворчому процесі, не відчули необхідності володіти нею на відповідному рівні, дуже загострювати питання

про суржик і різко критикувати суржикомовних не варто, оскільки можна завдати нашій мові ще більшої шкоди.

Література:

1. Масенко Л. Суржик як соціолінгвістичний феномен / Л. Масенко // Дивослово. 2002. № 3. С. 11-13.

2. Томіленко Л.М. Суржик як об'єкт наукових досліджень і дискусій / Л.М. Томіленко // Мовознавство. 2014. № 4. С. 69-80.